

Kultur

Intervju med Teshome Wondimu

”Folk har rätt till mångfald”

Han har spelat klarinett i den etiopiska marinkåren och stod i slutet av 1980-talet i Rysslands första McDonald’skö. Teshome Wondimu vet vad variation är och har nu fått som uppdrag att ösa mångfald över länet.

– Min vision är att Stockholm ska bli bäst på området. Och jag vet att vi kan bli det.

Trumrytmerna dånar genom Dieselverkstaden i Sickla. Länsmusiken anordnar en konsert för några skolklasser och i ett konferensrum en trappa upp berättar Teshome Wondimu om sin ambition att göra Stockholm till en rikare stad.

Ett statligt beslut om att tillsätta mångfaldskonsulenter i länen ledde nämligen till att Teshome blev en av Sveriges nio utvalda på posten. Han är anställd av Länsmusiken, på uppdrag av Stockholms läns landsting, för att vidga kulturutbudet. Och ofta får Teshome frågan om varför man bör eftersträva att utveckla etnisk musik och teater – varför det är så viktigt.

– Det finns många skäl. Det första är rätt enkelt. Folk har rätt till det. Vidare har var tredje Stockholmare invandrarbakgrund. Sverige är alltså mångkulturellt – men det syns inte på de offentliga scenerna i länet.

Teshome Wondimu har haft tjänsten sedan 1 januari 2003 och har redan genomfört tre undersökningar av kulturutbudet. Det har varit kartläggningar av världsmusiken, teatrarna samt av dansscenerna i länet.

Utifrån dessa kartläggningar försöker han nu påverka politiker och beslutsfattare på olika poster inom kulturområdet. Det kan till exempel handla om att få Dramaten eller Stadsteatern att anställa fler personer med invandrarbakgrund. Ett nog så tufft jobb i tider av anställningsstopp och dålig ekonomi.

– Många har krav på sig att behålla den verksamhet de har – fast med mindre pengar. Och så kommer jag och vill att de ska tänka på mångfald. Jag kan förstå att det är frustrerande. Men det är inte desto mindre viktigt.

Stockholms offentliga scener måste helt enkelt förändras, menar Teshome Wondimu. Frågan är bara hur.

– Alla måste känna sig som en del av samhället. Det räcker inte med de lokala invandrarföreningarna. Mångfalden måste synas överallt. Man får inte tro att det räcker att ge bidrag till kulturföreningar och så får de klara sig själv i Rinkeby och Akalla. Dessutom vinner Sverige på en rikare kultur.

Teshome Wondimu har redan sett tecken på att kulturutbudet blivit intressantare.

– Stockholm har blivit rikare de senaste åren och med små resurser är vi redan bäst i Norden på området. Men vi kan bli bäst i Europa. Jag vill att vi ska kunna tävla med London och Paris om att locka hit stora stjärnor. Dessutom är varje replokal i stan full med talang och de måste också uppmärksammas.

Teshome Wondimu känner väl till att talang inte alltid garanterar uppmärksamhet. Han började spela klarinett i födelselandet Etiopien. I början av 1980-talet blev han marinkårsmusiker för att 1986 åka till Sovjetunionen och gå på en militärmusikhögskola. Detta var mitt under glasnost-eran. Han trodde han skulle komma till ett välmående Europa men fick istället brödköer och ett samhälle som fascinerades över nationens första McDonald's.

Efter fyra år kallade Etiopien på honom eftersom kriget med Eritrea brutit ut. Han valde att inte återvända utan åkte istället till Sverige. Väl här insåg han att musikkunskaperna inte per automatik gav honom någon enkel väg in i arbetslivet. Han hankade sig fram på olika servitörsjobb och sökte samtidigt musikutbildningar. Sakta men säkert lyckades hans band "Etio" etablera sig och fick mycket spelningar på bröllop och fester. Men några större, offentliga, scener var det inte tal om.

– Många bra band vet inte vart de ska vända sig för att få andra spelningar. Behovet av hjälp är stort, konstaterar Teshome.

Resultatet blev att han bildade Selam, en förening som arrangerar konserter med band från alla världens hörn. Det började med "African Nights" på jazzklubben Fasching och växte vartefter. Idag sitter Selam i samma lokal som Länsmusiken och Teshome Wondimu är kittet mellan de båda.

– Mitt mål är att skapa ett resurscentrum där man kan förmedla kontakter, information och erbjuda utbildningar. Det ska hjälpa artister att komma in i offentligheten.

Text: Henrik Ystén

Uppdrag

Landstinget stimulerar och skapar förutsättningar för ett rikt och mångsidigt kulturutbud i länet, bland annat genom att ekonomiskt stödja länets kultur- och föreningsliv. Andra viktiga delar är programutbudet Kultur i Vården och konstnärlig utsmyckning av landstingets lokaler.

Landstinget stödjer kulturlivet

Kulturstöden är uppdelade i olika delar:

- * Verksamhets- och projektstöd till regional kulturverksamhet
- * Projektstöd för ungas aktiva deltagande i kulturlivet
- * Stöd till kultur i skärgården
- * Scenkonststöd till grupper inom teater, mim, opera, musikteater och dans. Grupperna producerar barn-, ungdoms- och familjeföreställningar.

Bland verksamhetsstöden finns de länsuppdrag som kulturnämnden samfinansierar med Staten: Länsmuseet, Länsbiblioteket, länskonsulenterna inom dans, hemslöjd och mångkultur, Länsmusiken och Film Stockholm.

Landstinget är även huvudfinansiär för Stockholms Konserthus.

Kultur i Vården

I verksamheten ingår bland annat ett programutbud som vänder sig till barn, ungdomar och äldre som vistas en längre tid på vårdinstitutioner och äldreboenden.

Två procent till utsmyckning

Den konstnärliga utsmyckningen inom landstinget sköts av två instanser. SL ansvarar för konsten i trafikmiljöerna. Det övergripande ansvaret för konsten vid landstingets övriga institutioner och arbetsplatser har kulturnämnden och dess förvaltning. Inköpen bereds i konstnämnden. Två procent av investeringarna för ny- och ombyggnation avsätts årligen för konstnärlig utsmyckning.

Året som gick

Vid årsskiftet 2003/04 överfördes två nya verksamheter till kulturnämnden – forskningsprogrammet Kultur i vården och Vården som kultur samt teatergruppen Circonova.

Samtidigt reducerades kulturnämndens landstingsbidrag. I praktiken minskade kulturnämndens verksamhetsbudget med cirka 18 mkr. De nya ekonomiska förutsättningarna innebar bland annat att stödet till regional kulturverksamhet och regionala distriktsorganisationer inom föreningslivet

minskade jämfört med föregående år. Stöden till barn- och ungdomsverksamhet prioriterades.

Kultur i vården gav under året 2 765 program som innehöll musik, dans och teater. 92 procent av programmen vände sig till vuxna och 8 procent till barn.

Bland länsuppdragen fick Kunskapscentrum Film Stockholm AB förnyat uppdrag att driva Resurscentrum för film och rörlig bild i Stockholms län. Länsmusikens treåriga försöksverksamhet löpte ut och utvärderades inför förnyat uppdrag. Konsumenten för Mångkultur genomförde sitt andra år av den tvååriga försöksverksamheten.

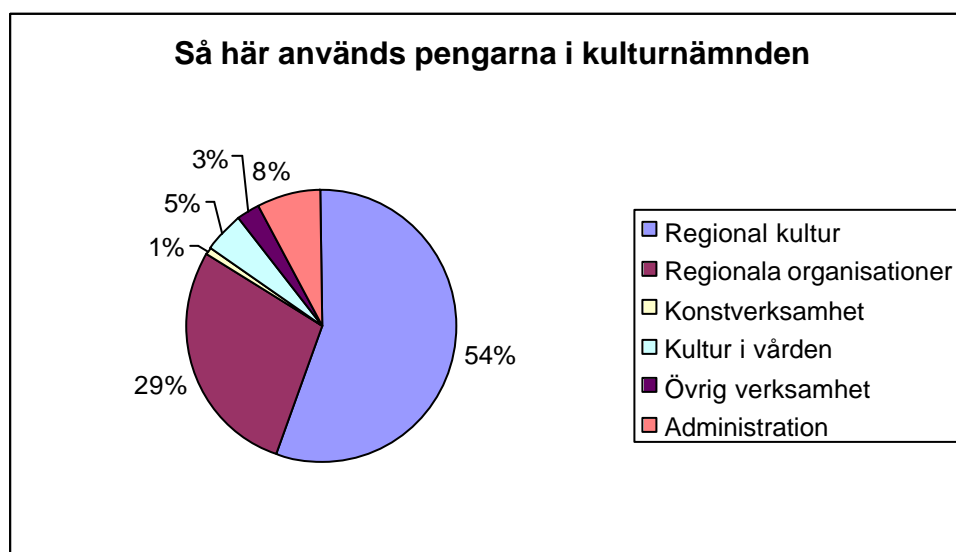
Framtiden

Även under 2005 ska betoningen inom kulturnämndens bidragsgivning ligga på verksamhet som kommer hela länet till del. Målsättningen är att hälften av kulturnämndens budget ska gå till barn och ungdomar och ett tydligt jämställdhetsperspektiv ska genomsyra nämndens uppdrag.

Under 2005 tar kulturnämnden över ansvaret från landstingsstyrelsen för följande verksamheter: Stockholms landstings idrottsförbunds kansli, de två naturbruksgymnasierna Berga och Säbyholm samt stöd till länets folkhögskolor.

Kulturnämnden byter 2005 namn till Kultur- och utbildningsnämnden.

Så här används pengarna

Fakta

Tabell: Kultur- och föreningsstöd barn/ungdomar/vuxna % i kr (exkl stöd till studieförbund) 2004

Åldersgrupp	Barn 0–12	Ungdomar 13–20	Vuxna 21---	
Ärendetyp	%	%	%	%
Stöd till handikapporganisationer	27,53	42,93	29,54	100
Stöd till idrottsorganisationer	25,13	7,34	67,53	100
Stöd till invandrарorganisationer	13,23	17,54	69,23	100
Kultur i skärgården	30,19	25,76	44,05	100
Kultur i vården, projektstöd	42,67	13,44	43,90	100
Stöd till kvinnoförbund	0,00	0,00	100,00	100
Stöd till pensionärsorganisationer	0,00	0,00	100,00	100
Projektstöd till kulturverksamhet	10,91	40,70	48,38	100
Projektstöd till ungas aktiva deltagande	17,87	62,73	19,40	100
Stöd till ungdomsorganisationer	23,98	38,75	37,27	100
Verksamhetsstöd till kulturverksamhet	24,91	17,91	57,18	100
Scenkonststöd	43,76	16,29	39,95	100
Totalt per åldersgrupp	25,86	19,48	54,66	100

Under 2004 gick sammanlagt 45 procent av det totala externa stödet till regional kulturverksamhet och regionala distriktsorganisationer till barn och ungdomar. Scenkonststödet avser läsåret 2003/2004. I statistiken ingår inte stödet till studieförbunden eftersom verksamheten är av sådan karaktär att deltagarnas ålder inte rapporteras till landstinget.

Tabell: Distriktsorganisationernas fördelning mellan könen.

Distriktsorganisation	Belopp flickor	Belopp pojkar	Belopp kvinnor	Belopp män	Antal medlemmar flickor/kvinnor	Antal medlemmar pojkar/män
Idrotts- och friluftorganisationer	9 446 960 kr	11 128 040 kr	- kr	- kr	133 891	157 717
Invandrарorganisationer	126 968 kr	142 394 kr	395 157 kr	408 481 kr	19 402	20 956
Kvinnorganisationer	- kr	- kr	470 000 kr		3 529	

Pensionärsorganisationer	- kr	- kr	712 071 kr	474 714 kr	65 467	43 645
Studieförbund	- kr	- kr	20 663 773 kr	13 427 227 kr	*	*
Ungdomsorganisationer	7 393 397 kr	7 661 884 kr	- kr	- kr	30 336	30 726
Handikapporganisationer	644 025 kr	788 867 kr	- kr	- kr	656	803
TOTALT	17 611 350 kr	19 721 185 kr	22 241 001 kr	14 310 422 kr	253 281	253 847

* Studieförbund får stöd utifrån studiecirkeltimmar. Totalt 2 327 762 timmar. Fördelat på kvinnor 1 410 940 timmar och män 916 822 timmar.

Ovanstående tabell visar hur verksamhetsstödet till distriktsorganisationerna fördelar sig mellan könen, dels fördelat på beviljat stöd, dels på antal medlemmar i de lokala föreningarna. Uppgiften säger dock inget om hur stödet fördelas mellan könen när det används i verksamheten.

Tabell Fördelade kulturstöd per konstart 2004 exkl Konserthuset och statsbidragen

Konstart	Kultur i Skärgården	Kultur i Vården	Projektstöd	Scen konst	Ung Aktiv Kultur	Verksamhetsstöd	Summa	%
Bildkonst	0	146 000	55 000	0	50 000	1 384 000	1 635 000	3,10
Cirkus	0	300 000	0	0	0	500 000	800 000	1,52
Dans	10 000	0	0	1 880 000	80 000	309 000	2 279 000	4,32
Film	0	0	225 000	0	120 000	3 639 000	3 984 000	7,55
Foto	0	0	95 000	0	0	0	95 000	0,18
Konsthantverk/ Formgivning	0	0	0	0	20 000	230 000	250 000	0,47
Kulturhistoria	5 000	0	0	0	50 000	8 729 000	8 784 000	16,64
Litteratur	33 000	0	40 000	0	60 000	7 984 000	8 117 000	15,38
Musik	4 500	90 000	158 000	0	230 000	9 786 000	10 268 500	19,46
Musikteater	70 000	0	50 000	80 000	50 000	4 876 000	5 126 000	9,71
Övrigt	40 000	110 000	200 000	0	50 000	4 582 000	4 982 000	9,44
Teater	40 000	130 000	195 000	5 725 000	40 000	330 000	6 460 000	12,24
SUMMA	202 500	776 000	1 018 000	7 685 000	750 000	42 349 000	52 780 500	100,00

Sedan länsmusiken infördes 2002 är Musik den största konstarten. Om stödet till Stockholms Konserthusstiftelse inkluderas i statistiken utgör stödet till Musik cirka 69 procent av de samlade kulturstöden. Litteratur och Konsthistoria avser bland annat stöden till Länsbiblioteket och Internationella biblioteket respektive Stockholms läns museum – läns museet.

Mål och måluppfyllelse

Mål	Måluppfyllelse
Kulturen är ett verktyg för att överbrygga olika uppfattningar i ett mångfacetterat samhälle. Målet är att alla länets invånare ska kunna ta del av ett rikt kulturliv i sitt närområde. Betoningen ska ligga på verksamhet som kommer hela länet till del.	Föreningslivets distriktsorganisationer har till uppgift att verka länsövergripande, liksom flertalet av de kulturinstitutioner som får verksamhetsstöd. De projekt som beviljas projektstöd till regional kulturverksamhet genomförs dock sällan i flera kommuner. Istället försöker man bevilja stöd till projekt i länets samtliga kommuner. Kulturorganisationer i Stockholms stad svarar för över 50 procent av de beviljade stöden samtidigt som stadens befolkning utgör cirka 40 procent av länets invånare. Bland projekten finns bl.a. ett flertal festivaler som vänder sig till länet som helhet.
Minst hälften av kulturnämndens budget ska gå till barn och ungdomar. Nämnden ska arbeta för barn och ungdomars aktiva deltagande i kulturskapande.	Barn tar vanligtvis del av kultur i vuxnas sällskap. Vuxna kan därför utgöra en relativt stor del av deltagarna även i verksamhet som enbart erhåller stöd för barn och ungdomar, t. ex. scenkonststödet och idrottsorganisationerna. Under 2004 utgjorde andelen barn och unga cirka 45 procent av de totala stöden till regional kulturverksamhet och regionala distriktsorganisationer.
Kulturnämnden ska vidare följa och utvärdera om pojkar och flickor får del av kulturnämndens bidrag på lika villkor.	I 2004 års uppföljningsrapport har förvaltningen gjort en sammanställning över samtliga distriktsorganisationer när det gäller fördelning av stödet mellan könen. Ser man till det totala antalet medlemmar i de lokala föreningarna så är fördelningen mellan könen mycket jämn. Inom organisationerna finns det dock stora skillnader i fördelningen. Bland ungdomsorganisationerna har till exempel Stockholms läns modellflygförbund 13 procent flickor och 87 procent pojkar medan Stockholms läns 4H har 82 procent flickor och 18 procent pojkar.
Kultur i vården är en viktig, friskvårdande verksamhet där musiker och skådespelare höjer patienters livskvalitet ute på vårdavdelningarna. Inriktningen är mot geriatrik och barn. Ett varierat utbud av musik, uppläsning och teater med god kvalitet ska erbjudas hela länet.	Ett varierat kulturutbud erbjuds vårdinstitutioner i hela länet. Förutom konstnärliga kvaliteter är artisternas förmåga att kommunicera med och anpassa sig till publiken/patienternas förutsättningar avgörande i bedömningen av programmets kvalitet. Genom kulturnämndens stöd till projekt inom vården kompletteras programkatalogens generella utbud med specifika insatser.
Länsmuseet ska ges ändamålsenliga lokaler.	Kulturnämnden har tecknat hyreskontrakt för lokaler åt Stockholms läns museum i Sickla, Nacka kommun. Lokalerna kommer att upplåtas till Länsmuseet utan hyra. Inflyttning planeras till februari/mars 2005.
Konserthuset ska även fortsatt ha en bred och kvalitativt hög verksamhet. Det påbörjade samarbetet med Länsmusiken för att öppna Konserthuset för fler genom att spela ute i kommunerna och dess kulturskolor ska fortsätta och utvecklas.	Genom samverkan med andra arrangörer genomförde Konserthuset för första gången sommarverksamhet under 2004. Förutom musik innehöll sommarverksamheten även andra kulturevenemang. Därigenom kan Konserthuset även nå en ny publik.

Regional utveckling

Uppdrag

Stockholms läns landsting har i uppdrag att svara för regionplanering för länet, enligt plan- och bygglagen. I Regional Utvecklingsplan 2001 (RUFS 2001) har perspektivet vidgats till att gälla hela regionens utveckling – såväl ekonomiskt, socialt som miljömässigt.

Inom landstinget ligger ansvaret på Regionplane- och trafiknämnden (RTN), under vilken Regionplane- och trafikkontoret (RTK) sorterar.

Långsiktigt arbete

Nämnden har också i uppdrag att svara för frågor om översiktlig trafikplanering, miljö, naturvård, glesbygd, skärgård och energi. Den ska tillgodose landstingets behov av statistik. Den ska ta initiativ i strukturfrågor som rör Stockholms län och Mälardalen. Den har också ansvar för landstingets internationella samarbete, särskilt i frågor som rör regional utveckling.

I nämndens ansvar ligger också att verka för att stärka regionens förmåga till ekonomisk tillväxt, en god miljö och social utveckling.

Regionplane- och trafiknämndens arbete är långsiktigt. Det krävs ett nära samarbete, i synnerhet med länets kommuner men också med statliga myndigheter och organisationer.

Bättre infrastruktur i regionen

Regionplane- och trafikkontoret följer löpande upp hur de åtgärder som föreslagits i RUFS genomförs. Ett centralt projekt är ”Funktionella regioner” som belyser regionens samspel med sin nära omgivning – främst angränsande län och kommuner.

Ett annat projekt studerar möjligheterna att göra regionen flerkärnig, vilket är en av grundtankarna i den regionala utvecklingsplanen. Som läget är nu påminner regionens struktur om en stjärna där bebyggelsen strålar ut från ett starkt centrum, längs med de stora trafiklederna och tunnelbane- och pendeltågslinjerna.

Men när regionen växer räcker inte centrala Stockholm som enda kärna. För att förhindra att ny bebyggelse sprids ut på ett ineffektivt sätt, så att alltför

många blir helt beroende av att använda bilen, föreslås i RUFS en framtida modell med sju regionala kärnor som ska komplettera city: Barkarby-Jakobsberg, Kista-Sollentuna-Häggvik, Täby Centrum-Arninge, Kungens Kurva-Skärholmen, Flemingsberg, Haninge centrum och Södertälje.

De nya kärnorna ska lätt kunna nås med kollektivtrafik och med bil. De ska ha stadskaraktär och erbjuda goda möjligheter för näringsliv, högre utbildning och forskning att etablera sig.

Året som gick

När RUFS antogs av landstingsfullmäktige fick Regionplane- och trafiknämnden samtidigt uppdraget att under mandatperioden samråda med kommuner och andra berörda aktörer i länet, om aktualiteten i planen.

En prövning ur tre perspektiv

Regionplane- och trafikkontoret sammanställde därför första halvåret 2004 ett underlag för en aktualitetsprövning, som i september skickades ut på bred remiss. Rapporten beskriver vad som skett sedan planen antogs och vilka konsekvenser detta har för:

- * regionens internationella konkurrenskraft
- * samverkan i storregionen Stockholm och Mälardalen
- * alla som lever och verkar i Stockholmsregionen

Rapporten ställer tre huvudfrågor:

- * Är frågorna om de förutsättningar som planen bygger på alltför giltiga?
- * Är de strategier som den föreslår relevanta och tillräckliga?
- * Hur bör den fortsatta utvecklingsplaneringen läggas upp?

En hållbar utveckling

Prövningen pekar vidare på vikten att analysera RUFS med avseende på hållbarhet. I ett framåtblickande avsnitt diskuteras hållbar utveckling som ett förhållningssätt för det fortsatta planeringsarbetet, snarare än som en enskild fråga.

Målet är att ekonomisk tillväxt ska kunna uppnås i regionen, samtidigt som miljöpåverkan och klassklyftor minskar och jämställdheten ökar. Regionplane- och trafikkontoret fick i uppgift att utveckla modeller för hållbarhetsbedömningar på regionnivå.

Storstadspolitik

Ett förslag om värdet av en nationell storstadspolitik, som RTK utarbetat, presenterades för landstingsfullmäktige i maj. Där var man eniga om att

storstäder kan fungera som tillväxtmotorer för landet i stort, under förutsättning att deras särskilda möjligheter tas till vara. Landstingsfullmäktige betonade att samarbetet med övriga storstadsregioner ska stärkas.

Skärgårdsplanering

En kartläggning av skärgårdens situation och betydelse färdigställdes våren 2004 av RTK, som ett underlag för en delregional utvecklingsplanering i skärgårdsområdet. Den visar att livsbetingelserna har utvecklats kraftigt under senare år. Under 2005 ska landstinget ta ställning till ett skärgårdspolitiskt program.

Trängselskatter

I januari 2004 publicerades en första rapport om hur långt planeringen för införande av trängselskatter kommit. Vid årsskiftet 2004/2005 utkommer en andra rapport som beskriver vad som skett fram till oktober 2004.

Framtiden

Under 2005 ska landstingsfullmäktige ta ställning till aktualiteten i RUFSS. Remissvaren på underlagsrapporten kommer att ha betydelse för när arbetet med en ny plan ska inledas och hur den regionala utvecklingen i fortsättningen ska bedrivas.

Måluppfyllelsetabell

Mål	Måluppfyllelse
Fullfölja arbetet med RUFSS aktualisering och genomförande i nära samarbete med kommuner och andra aktörer.	Under början av 2004 behandlades genomförandet i Lägesrapport 2004, som slutligen behandlades av nämnden i maj. Nämnden beslutade om vissa åtgärder med anledning av rapporten. Under våren och sommaren har en underlagsrapport för att pröva planens aktualitet tagits fram. Med rapporten som underlag genomfördes en remiss och samrådsprocess under hösten 2004.
Stärka landstingets roll som regionplanmyndighet och aktör för den regionala utvecklingen genom ett utvecklat samarbete med kommunerna. Detta ses som särskilt angeläget mot bakgrund av att vårt län inte har bildat något regionförbund.	Ansvarskommitténs och PBL-kommitténs arbete har följts under året och nämnden har yttrat sig över ansvarskommitténs delbetänkande Utvecklingskraft för hållbar välfärd. Erfarenheter av förändringar i den regionala arbetsfördelningen i andra svenska regioner har studerats och en studie av Västra Götalands och Skånes arbete med de regionala utvecklingsfrågorna har tagits fram. Internationella erfarenheter av samspelet med den nationella nivån har beskrivits i rapporter om storstadspolitik och trafikpolitik.

Mål	Måluppfyllelse
Hitta former för att planera för hållbar utveckling i Stockholmsregionen genom samarbete med de omgivande länen.	Kontorets målsättning är att hållbarhetsfrågorna integreras i den regionala utvecklingsplaneringen. Ett utvecklingsarbete har bedrivits under året för att fördjupa kunskapen om regionala aspekter på hållbar utveckling. Resultatet redovisas i ett underlag till den pågående aktualitetsprövningen av RUFS 2001 som behandlas i den samrådsremiss som nämnden genomför under hösten 2004.
Stärka samarbetet i Mälardalsregionen.	Planeringssamarbetet med kommunerna i länet på delregional nivå har utvecklats under året. Resultatet från remissen om projektet <i>Funktionella regioner</i> har stärkt samarbetet med Mälardalsrådet samt regionförbunden i Sörmland och Uppsala län. Samarbete sker kring planering av trafikstråken Stockholm-Uppsala, Stockholm-Västerås och Stockholm-Sörmland.
Löpande följa upp effekterna av Stockholmsförsöket med trängselavgifter.	Förberedelser inför genomförandet av försöket har varit inriktade på upphandling av ett tekniskt system för genomförandet samt planering av uppföljning och utvärdering.
Utredda möjligheterna till utbyggnad av energieffektiv fjärrvärme och kraf tförsörjning.	Ett arbete har inletts med syfte att översiktligt analysera brister och flaskhalsar i energiförsörjningssystemet. I samverkan med Stockholms stad, KSL, länsstyrelsen och branschen har en utredning påbörjats kring möjligheterna till utbyggnad av energieffektiv fjärrvärme och kraf tförsörjning.
Utredda dagens och morgondagens rekryteringsbehov i den offentliga sektorn i länet.	Arbete pågår kring kompetens- och arbetskraftförsörjningen, inklusive den offentliga sektorns rekryteringsbehov. Frågor som berörs är utbildningskapacitet, ohälsa, integration och jämställdhet; alla med stor betydelse för tillgången på arbetskraft och för behovet av offentliga tjänster.
Utforma ett nytt skärgårdspolitiskt program med utgångspunkt i det nuvarande programmet.	I arbetet med skärgårdsplaneringen har det framkommit en delvis ny bild av skärgårdens läge och möjligheter inför framtiden. Arbetet med att ta fram ett förslag till skärgårdspolitiskt program för landstinget sker därför parallellt med den fortsatta skärgårdsplaneringen under hösten 2004. Enligt fastställd tidplan ska skärgårdsplaneringen och ett nytt skärgårdspolitiskt program behandlas av Regionplane- och trafiknämnden före sommaren 2005 och av fullmäktige under hösten 2005.
Utredda fraktrafiken och fraktstödet konstruktion, med särskild vikt vid båttyper, tvärförbindelser och definition av skärgårdsföretag. Fraktstöd och övriga fraktvillkor skall ges på lika villkor till alla företag med säte och huvudsaklig verksamhet i skärgården. Pröva möjligheterna med miljöanpassade båtar, som ett komplement till kollektivtrafik på land. Studien rör Stockholms inre vatten, inklusive Mälaren. SL, WÅAB och RTN ges jämlika förutsättningar i detta utvecklingsarbete.	Under 2004 sker en översyn av behovet av fraktstöd och dess effektivitet samt legala aspekter på stödet, ett underlag som kan ligga till grund för beslut om fraktstöd 2005. Det vidare uppdraget att utreda fraktrafiken sker inom den pågående skärgårdsplaneringen och i arbetet med ett nytt skärgårdspolitiskt program. En studie har under året tagits fram rörande kollektivtrafik på de inre vattenvägarna.
Eftersträva en mer balanserad Stockholmsregion med olika tillväxtcentra.	Nämnden har under våren beslutat att rapporten <i>Flera kärnor</i> ska ligga till grund för det fortsatta arbetet att utveckla regionala kärnor.